

danefæ i henhold til den sidstnævnte bestemmelse udbetales en dusør, er der ikke fastsat regler om dusører i § 26. For så vidt foranstående drejer sig om genstande, der kan karakteriseres som danefæ, vil danefæbestemmelserne være afgørende med hensyn til dusørerne.

Med hensyn til alderskriteriet for de i stk. 1 omtalte jordfaste fortidsminder vil rigsantikvaren som hidtil normalt holde sig over en grænse på 100 år.

Til stk. 2

De øvrige led af beskyttelsesordningen i henhold til § 26 beror på rigsantikvarens konkrete afvejelser. Hvis rigsantikvaren ikke finder fundet så betydningsfuldt, at det kan motivere en standstill af arbejdet med henblik på undersøgelse eller bevaring, meddeler han omgående dette til den, der udfører arbejdet, og arbejdet kan herefter videreføres, uden anden hensyntagen til fundet end hvad der måtte være aftalt. Hvis rigsantikvaren derimod finder, at fundet har en så stor betydning, at en undersøgelse bør foretages eller bevaringsbe- stræbelser indledes, må arbejdet ikke fortsættes, før tilladelse foreligger fra rigsantikvaren.

De fortidsminder, der fremkommer ved jordarbejder, vil ofte, f.eks. når det drejer sig om enkelte grave, gravpladser eller bopladser, have en sådan karakter, at den primære interesse fra de antikvariske myndigheders side ligger i en undersøgelse af dem. Kun hvor det drejer sig om ruiner eller rester af mere betydningsfulde anlæg, vil det komme på tale at søge fortidsmindet bevaret for bestandig, jfr. stk. 5.

Til stk. 3

Undersøgelsen vil inden for de givne bevillingsrammer blive bekostet af rigsantikvarens særlige bevilling til disse formål, medmindre der ved aftale fra anden side stilles midler til rådighed for undersøgelsen, f.eks. for at få den fremskyndet.

Ved offentlig myndighed må i denne forbindelse forstås statslige og kommunale, koncessionerede selskaber, menighedsråd m.v. Forpligtelsen til at bekoste eventuelle undersøgelser medfører, at der i entreprenørkontrakter vedrørende arbejder, der bekostes af offentlige midler, bør tages forbehold såvel om mulig forsinkelse på grund af fund af fortidsminder som om eventuelle påløbne merudgifter.

Til stk. 4

Rigsantikvaren erstatter private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, medens en undersøgelse foretages inden for den i stk. 2 omtalte 1 års frist. Erstatningen tager væsentligst sigte på den situation, at en landbruger afskæres fra fortsat dyrkning eller lignende, men omfatter ikke f.eks. formodede tab ved en afbrudt planlagt ny udnyttelse, tabt arbejdsfortjeneste til dem, der måtte miste arbejde ved jordarbejdets standstill, rentetab eller lignende, som følge af indgrebet i henhold til § 26. I praksis vil erstatningsbestemmelsen derfor kun få en begrænset rækkevidde. Rigsantikvaren bedømmer de fremsatte erstatningskrav. Kan der ikke opnås enighed mellem rigsantikvaren og den private grundejer om erstatningen, fastsættes denne af en taksationskommission.

Hidtil har man efter naturfredningslovens § 49, stk. 2, skullet anvende den i naturfredningslovens § 5 omhandlede taksationskommission, og det foreslås, at denne ordning fortsættes.

Til stk. 5

Indstillinger om erhvervelse af fortidsminder og eventuelt omliggende areal rettes til ministeren for kulturelle anliggender. Det forudsættes, at rigsantikvaren forinden har indhentet en udtalelse fra fredningsstyrelsen. Efter erhvervelse af fortidsmindet vil kulturministeriet søge den pågældende ejendom overført til miljøministeriet til administration, tilsyn og pleje.

Til stk. 6

Bestemmelsen sikrer adgang for rigsantikvaren både til steder, hvor der kendes fund, eller hvor sådanne kunne formodes at fremkomme. Man vil herved, når behørig legitimation eller bemyndigelse fra rigsantikvaren forevises, kunne undgå medlemværende f.eks. med entreprenører, der ikke ønsker, at fremmede færdes på en arbejdsplads.

Til § 27

De hidtil gældende bestemmelser om danefæ er følgende:

- 1) Danske Lov 5-9-3:
Guld og Sølv, som findis enten i Høje, eller efter Ploven, eller andenstæds, og ingen kender sig ved, og kaldis Dannefæ, det hør Kongen alleene til og ingen anden.
- 2) Forordning af 22. Marts 1737 anlangende hvorledes Lovens 5te Bogs 9de Kap. 3die Art. om Dannefæ skal forstaaes: